

NIEZBĘDNIK OGRODNIKA

60 najlepszych roślin do mieszkań

Temat
na czasie

**Domowe
pewniaki**

TERAZ TYLKO
199
(w tym 8% VAT)

nasz eksperci
radzą

dr WOJCIECH SŁOMKA
fitopatolog

Jak uchronić
rośliny przed
szkodnikami?

**W kwiatach
CAŁY ROK**

**Do cienia,
na słońce**

**SEZONOWE
PIĘKNOŚCI**

**PROSTE SPOSOBY
NA CHOROBY**

1 1

ISSN 2391-4750 INDEXS 402486

9 772391 475507

NASI EKSPERCI

ALICJA GAWRYŚ
mgr inż. ogrodnictwa,
redaktorka „Magnolia”

WIESŁAW GAWRYŚ
mgr inż. ogrodnictwa

dr HANNA MASTERNAK
fitopatolog

dr WOJCIECH SŁOMKA
fitopatolog

Miło byłoby mieć mieszkanie jak ogród. Zwłaszcza zimą!

Na pewno znacie ludzi, których domy toną w zieleni. Jak oni to robią? Sądzę, że zwyczajnie lubią rośliny, ale też... wybierają te właściwe. Sprawdzone. Bo skoro coś rośnie u babci czy sąsiada, to może i ja spróbuję? Słusznie! Idąc tym tropem, spośród setek roślin doniczkowych wybraliśmy dla Was 60 takich, które sami przetestowaliśmy i chcemy zarekomendować. Każda z nich ma oczywiście jakieś potrzeby, o czym także piszemy, nie owijając w bawełnę. Taka wiedza to klucz do sukcesu. Ktorego Wam serdecznie życzę!

Anna Landowska, redaktorka naczelna

✿ SPIS TREŚCI ✿

- 4 KWITNĄCE CAŁY ROK
- 8 GATUNKI UNIWERSALNE
- 12 PIĘKNO SEZONOWE
- 16 PNĄCA
- 18 ZIELEŃ POD SUFIT
- 20 WAKACJE NA BALKONIE
- 22 MIŁOŚNICZKI SŁOŃCA
- 24 DO CIENISTYCH ZAKĄTKÓW
- 26 SEKRETY UPRAWY
- 23 CZĘSTE BŁĘDY
- 30 CO ZJADA NASZE KWIATY
- 32 CHOROBY ROŚLIN
- 34 OCHRONA BEZ CHEMII

Zdjęcia na okładce:
Łukasz Zandecki,
Lilianna Sokółowska,
sarra22/Shutterstock.com,
Anna Kulikowska,
archiwum prywatne

**Nr 5 (08) NIEZBĘDNIK
OGRODNIKA 2015**
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
tel. 22 555 68 50, e-mail:
magnolia@agora.pl, e-ogrody.pl

Redaktorka naczelna:
Anna Landowska
e-mail: anna.landowska@agora.pl
Sekretarz redakcji: Ewa Czackowska
e-mail: ewa.czackowska@agora.pl
Opracowanie: Alicja Gawryś
Grafik: Marta Kochan
Fotograf: Grzegorz Suska
Koordynacja produkcji: Anna Ziemiak
Specjalista przestrzeni barwnej:
Paweł Szczepaniak

Serwis e-ogrody.pl
Redaktorka: Katarzyna Jodłowska
e-mail: katarzyna.jodłowska@agora.pl

AGORA SA

Wydawnictwo: AGORA SA,
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa,
tel. 22 555 40 00, 22 555 40 01

Dyrektor wydawniczy:
Katarzyna Kolanowska
Wydawca: Piotr Hendel
Dyr. artystyczny: Andrzej Przygodzki
Dział reklamy: tel. 22 555 61 84,
e-mail: reklamacja@agora.pl
Dyrektor sprzedaży: Piotr Hendel

Dział marketingu: e-mail:
marketing@agora.pl
**Kierownik marketingu czasopism
i prasy bezpłatnej:** Agnieszka Adamska
Dział kolportażu: tel. 22 555 53 33
Dyrektor: Robert Maliszek
Pytania i reklamacje
prosimy kierować pod adresem:
Dział kolportażu AGORA SA,
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.
ul. Pułtuską 120, 07-200 Wyszków
ISSN 2391-4750 INDEKS 402486

Copyright © Agora SA 2015

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam.
Wydawca magazynu „Niezbędnik Ogródnika” ostrzega PT. Sprzedawców, że sprzedaż aktualnych i archiwalnych numerów czasopisma po cenie innej niż wykluczona na okładce jest działaniem na szkodę wydawcy i skutkuje odpowiedzialnością sądową.
Fot. L. Sokółowska, Ł. Zandecki, W. Sordziel, P. Słomczyński, A. Scichocki, M. Dyrka, A. Krasowski, P. Kisielecki, A. Kulikowska, M. Argent, W. Gawryś, kmintstock, nayneungi, ncrstian, Orenn, Photology/971, Brykaylo Yuri, petelin, Ryan Lewandowski, topimages, Agnes Kantaruk, AllaR15, freya-photographer, Juan Carlos B, junichi

arai, Madlen, rtdandai, sarra22, zeffinka84, alybaba, Kevinr4, cheyennej, kinilov alexey, PhilStudio, yamipi, Andrew Mayovsky, Joy Brown, LianaK, Diet-anan, Ken Wolter, Pelevina Ksina, Quang Ho, Tamara Kulikova, wittaya ratanasirikulchai, Artex67, nito, zcw, alexkatkov, apple2499, Art_Maric, BMJ, Elmur, Olincuk, showcake, Stephen VanHorn, Thy Le, Václav Mach, Vince Clements, Buquet Christophe, Floki, Africa Studio, Dmetalfinch, Elovich, Louella938, pavia, Ruud Morijn Photographer, wasanajai/Shutterstock.com, Pressebereich Dehner Garten-Center, Walter, John Tamm, Alan Tattersall/Flickr, materiały prasowe Lechuza, Flora Press/Visions

Kompozycja z kilku gatunków

Cyklameny, azalie, saintpaulie, begonie i kalanchoe kwitną obficie na dobrze oświetlonym parapecie. Nie powinny stać w dużym zagęszczeniu, bo wtedy może porazić je szara pleśń (s. 32).

Kwitnące cały rok

TE ROŚLINY WPROWADZAJĄ DO NASZYCH DOMÓW WIELE ŻYCIA I KOLORU, CO SZCZEGÓLNICIE DOCENIAMY JESIENIĄ I ZIMĄ.

Wkwaciarniach mamy ogromny wybór roślin, które wytrwale kwitną i są dostępne przez cały rok. Do najdłużej kwitnących należą fiołki afrykański, azalia i cyklamen. Przez wiele miesięcy, jedynie z kilkutygodniową przerwą na odpoczynek, rozwijają one wciąż nowe kwiaty. Poza tym ogrodnicy potrafią skłonić rośliny do zawiązania pąków nawet o nietypowej dla nich porze. Na przykład **kalanchoe Blossfelda**, które

w naturze kwitnie jesienią, dzięki odpowiednim zabiegom może rozwinąć pąki w dowolnym czasie. Roślina ta, podobnie jak **falenopsis**, **guzmania** i **echmea**, słynie z kwiatów zachowujących urodę nawet kilka miesięcy. Kiedy jednak ich płatki zaschną, **rośliny te potrzebują okresu spoczynku**, by przygotować się do powtórnego kwitnienia (niektóre gatunki wymagają w tym okresie lekkiego przesuszenia podłoża, inne zaś ustawienia

w chłodzie). Owi długodystansowcy spełnią nasze oczekiwania pod warunkiem, że będziemy ich odpowiednio podlewać i umieścimy w dobrze oświetlonym miejscu. **Zimą kwitnące rośliny ustawmy przy oknie**, w przeciwnym razie mogą stracić kwiaty i pąki. Równie **ważne jest nawożenie**. Najlepiej wybrać nawóz dla domowych gatunków kwitnących lub organiczny oparty na biohumusie. Stosujemy go od marca do października

(z wyjątkiem okresu spoczynku).

Od listopada do lutego używamy tzw. nawozu zimowego, bez azotu.

Pamiętajmy też o regularnym usuwaniu zasychających kwiatów. Kolorowe egzemplarze warto wyeksponować na tle ciemnej zieleni liściach. Mogą stać w dużym wspólnym pojemniku, ale każda we własnej doniczce, co ułatwi pielęgnację. Tak traktowane rośliny będą efektowne przez długie lata.

Psianka paprykowa
(*Solanum capsicastrum*)

Jej ozdobą są trwałe owoce dojrzewające jesienią. Roślina może za rok zawiązać je ponownie.

Piękno sezonowe

TYM, KTÓRZY LUBIĄ ZMIANY W WYSTROJU WNĘTRZ,
POLECAMY BARDZO ATRAKCYJNE ROŚLINY SEZONOWE.

Wrzosec delikatny

(*Erica gracilis*)

Rozwijające się jesienią kwiaty w chłodzie pozostają długo żywe. Są atrakcyjne także po zaschnięciu.

Niektóre z sezonowych gatunków mogą kwitnąć co roku, inne są mniej trwałe, ale cieszą oczy wyjątkową urodą. Najczęstszą ozdobą mieszkań są **chryzantemy**. Gdy przekwitną, zwykle je wyrzucamy, dalsza uprawa jest bowiem kłopotliwa. Jesienią uwagę zwraca także **wrzosec delikatny** o wysmukłych różowych kwiatostanach, dekoracyjnych nawet po zasuszeniu. Z kolei **miniaturowe papryki i psianki** stroją się w owoce (uwaga: u papryk są one jadalne, u psianek – trujące). Późną jesienią lub zimą

kwitnie **szlumbergera**, inaczej grudnik. Zawiązuje ona pąki, gdy dni stają się chłodniejsze i krótsze. Przed Gwiazdką w wielu domach pojawia się **poinsecja**. Bywa dekoracyjna nawet do wiosny. Gdy straci urodę, można ją przyciąć i ustawić na chłodnym parapecie. By jednak znów zakwitła na święta, przez wrzesień i październik trzeba ją zaciemniać na 14 godzin (gdy długo pali się światło, pozostaje zielona). Rekordzistą kwitnienia jest tropikalne **anturium Andreego**, sprzedawane zwykle jesienią i zimą. Potrafi kwitnąć z małymi przerwami cały rok.

Hoja

(*Hoya carnosa*)

To trwałe pnącze przy dobrym oświetleniu tworzy przez wiele miesięcy bukiety pachnących kwiatów. Jej wrogami są tarcznieki i welnowce (s. 30).

Pnącza

WSPINAJĄC SIĘ PO PODPORACH LUB SWOBODNIE
ZWISAJĄC, PNĄCZA MOGĄ TWORZYĆ ŚCIANY ZIELENI.

Bluszcz (*Hedera*)

Jego odmiany różnią się wyglądem liści. Wbrew pozorom nie może rosnąć w bardzo głębokim cieniu. Zagrożają mu przędziorki (s. 30).

Wśród popularnych doniczkowych pnączy są zarówno gatunki o ozdobnych, często **wielobarwnych liściach** (bluszcz, scindapsus, filodendron), jak i **efektownie kwitnące** (hoja, passiflora). Niektóre (np. roicissus) wspinają się za pomocą wąsów czepnych, inne oplatają pędami drabinki i kratki wstawione do doniczki. Jeśli jednak podpory będą dostatecznie wysokie, pnącza **można poprowadzić aż do sufitu**, tworząc

z nich żywe firanki czy parawany. W dwukondygnacyjnych pomieszczeniach takie gatunki mogą rosnąć **przy balustradzie schodów**. Aby pokój stał się bardziej zielony i przytulny, wiele osób rozciąga **sznurek na ścianach**, po którym wędrują pnącza. Dla roślin tworzących korzenie przybyszowe wyrastające w węzłach (jak np. u bluszczu i filodendrona) podporę często stanowi **palik okręcony sizalem**, w który mogą się

wczepiać korzonki, przy okazji stanowiący dla nich rezerwuár wilgoci. Wiele pnączy **uprawia się także bez podpór** – wówczas pędy zwisają luźno, a ich długość i gęstość regulujemy poprzez przycinanie. Takie egzemplarze chętnie umieszczamy **na półkach**, pamiętajmy jednak, że powinno tam docierać **sporo światła**. Gdy jest go za mało, hoja czy stefanotis nie zakwitną! Podobnie jest z roślinami podwieszonymi zbyt wysoko pod sufitem.

Juka**(*Yucca elephantipes*)**

W sprzedaży są najczęściej okazy na pniu. Wyrastające z nich pióropusze liści mogą osiągać znaczne rozmiary. Roślina potrzebuje dużo światła, toleruje przesuszenie. Problemem bywają tarcznieki (s. 30).

Zieleń pod sufit

SALON CZY DUŻY POKÓJ TO IDEALNE MIEJSCA DO PREZENTACJI OKAZAŁYCH ROŚLIN.

Szefflera
(*Schefflera*)

Spośród dostępnych gatunków wybieramy te silnie rosnące, np. szefflerę parasolową dorastającą do 1,8-2,2 m.

NASZ TYP

Można oczywiście od razu kupić roślinę sporych rozmiarów, ale **radzimy zacząć od niewielkiego okazu**, wybranego spośród szybko rosnących gatunków (nawet kilkadziesiąt centymetrów rocznie). **Jest to korzystne dla rośliny**, bo rozwija się stale w jednym miejscu i stopniowo dostosowuje do nowych warunków.

Jednymi z najszybciej rosnących są fikusy

– lirolistny, sprężysty i bengalski, niektóre **szefflery, draceny** – wonna i smocza, oraz **juka** (występująca też w atrakcyjnych pasiastych odmianach). Gdzie umieścić duże okazy? Najlepiej na podłodze przy dobrze oświetlonej ścianie albo naprzeciwko balkonowego okna.

Sundaville*(Dipladenia)*

Ta grupa dipladenii to pnącza rosnące przy podporach, które kwitną całe lato. Rośliny lubią miejsca lekko ocienione. Pozostawiamy je na balkonie aż do przymrozków.

Wakacje na balkonie

WIELU ROŚLINOM UPRAWIANYM W DOMACH DOSKONAŁE ROBI LATO SPĘDZONE POD CHMURKĄ. MAJĄ TAM WIĘCEJ ŚWIATŁA I LEPIEJ SIĘ ROZWIJAJĄ. JESIENIĄ TRZEBA ZABIERAĆ JE DO DOMU.

Oleander*(Nerium oleander)*

Ten szeroki krzew kwitnie na słonecznym balkonie przez całe lato. Wyrzuca spadki temp. do ok. 5°C. Zagrożeniem są dla niego tarczniki (s. 30).

Rośliny odporne na chłody mogą się znaleźć na balkonie lub tarasie już w kwietniu, bardziej wrażliwe – w drugiej połowie maja, gdy noce będą dość ciepłe. Roślinom zapewniamy latem takie miejsce, by miały **odpowiednią ilość światła**. Okazy te lepiej wyjąć z ostonek, bo zbierająca się w nich woda deszczowa mogłaby spowodować gnienie korzeni.

Na taras i balkon wynosimy najczęściej **tzw. gatunki śródziemnomorskie**, jak cytrusy, laury, oliwki oraz kwitnące oleandry, ołowniki, fuksje, bugenwille i dipladenie. **Na słonecznych balkonach dobrze się czują sukulent**y (np. aloes, grubosze, kaktusy). Na cienistych – trzykrotki, bluszcz i zielistka. Wszyscy „letnicy” muszą powrócić do domu, z nim nastaną przymrozki.

SZARA PLEŚŃ
NA FUKSJISZARA PLEŚŃ
NA PELARGONII

Szara pleśń

Objawy. Na liściach i kwiatach pojawiają się brązowe wodniste plamy, potem szary pyłacy nalot.

Zwalczanie. Usuwamy chore części. Rośliny opryskujemy środkiem Rovral Aquaflo 500 SC lub Teldor 500 SC. Zabieg powtarzamy po 14 dniach.

Choroby
roślin

DOMOWE KWIATY CZASEM
SĄ ATAKOWANE PRZEZ CHOROBY
GRZYBOWE LUB BAKTERYJNE.

Zródłem zakażeń naszych domowych roślin mogą być np. chore okazy przyniesione z kwaciarni. Dlatego **w sklepie trzeba je dokładnie oglądać** i unikać kupowania takich, które mają podejrzaną plamę. Zarodniki chorób grzybowych mogą wnikać do domu z roślinami, które spędzały lato na zewnątrz i jesienią

powróciły do domu. Ich pędy skracamy, a **zbrazowiałe liście obrywamy**. Warto też usunąć dolne liście, bo na nich często zimują zarodniki. Zachorować mogą również okazy pozostające stale w domu, ponieważ zarodniki mogą się dostać przez okno. Pamiętajmy, że **najbardziej podatne na choroby są osłabione rośliny**.

FUZARIOZA
NA PELARGONII

Fuzarioza łodyg

Objawy. Początkowo pędy gniją przy podstawie, następnie zgnilizna szybko obejmuje wyższe partie. Roślina zamiera. Chorobę wywołują patogeny glebowe.

Zwalczanie. Po zauważeniu objawów rośliny podlewamy i opryskujemy Topsinem M 500 SC lub Rovralem Aquaflo 500 SC.

Mączniak prawdziwy

Objawy. Na liściach widać okrągłe plamy pokryte białym mączystym nalotem.

Porażone części zasykają.

Zwalczanie. Przy pierwszych objawach rośliny opryskujemy 2-3 razy co 7-10 dni, stosując naprzemiennie 2 środki: Amistar 250 SC, Baymat Ultra AE lub Score 250 EC.

MACZNIK
PRAWDZIWY
NA LIŚCIU
MIĘTY